

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 12 Aralık 2011
Nr. Ref.: RK173/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 42/11

Başvurucu

Dedë Bala

Priştine Belediye Mahkemesinin P.nr. 2630/2006 sayılı kararı, Priştine Bölge Mahkemesinin Ap. rn. 242/2007 sayılı kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesinin Pkl. nr. 101/2010 sayılı kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi.

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Yakova Belediyesi mukimi Bay Dedë Bala'dır.

Dava konusu

2. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 7.1 maddesi [Değerler], Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan sonra "Sözleşme" şeklinde anılacaktır) 6 ve 13. maddeleriyle ilgili olarak 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 54. maddesi [Hakların Yargı Yoluyla Korunması] ve 102. maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları] 2. fıkrasının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, sözleşmenin de 1. maddesi 1. fıkrasının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Yasal dayanak

3. İstem, Anayasanın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasasının (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 46, 47, 48 ve 49. maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (2) kuralı.

İtiraz edilen kararlar

4. Başvurucu, Priştine Belediye Mahkemesinin P. nr. 2630/2006 sayı ve 26 Mart 2007 tarihli kararı, Priştine Bölge Mahkemesinin Ap. nr. 242/2007 sayı ve 27 Mayıs 2010 tarihli kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesinin Pkl. nr. 101/2010 sayı ve 30 Aralık 2010 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

5. Başvurucu, 28 Şubat 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) deliller içeren bir belge sunmuştur.
6. Başvurucu, 24 Mart 2011 tarihinde Mahkemeye başvuru dilekçesi sunmuştur.
7. Başvuru dilekçesinde başvurucu, itiraz ettiği kararlarla ilgili Anayasa Mahkemesi uygunluk değerlendirmesi yapıp karar alana kadar hakkındaki hapis cezası kararını askıya alacak geçici tedbirin konmasını talep etmiştir.
8. Mahkeme Başkanı 8 Nisan 2011 tarihinde Yargıç Snezhana Botusharova'yı raportör yargıç olarak atamıştır. Aynı tarihte Yargıç Robert Carolan başkanlığında, yargıçlar Altay Suroy ve Kadri Kryeziu'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 29 Kasım 2011 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştüğten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

10. Priştine Belediye Mahkemesinin Kosova Geçici Ceza Yasasının (bundan sonra KGCY şeklinde anılacaktır) 249. maddesi 1. fıkrasıyla (UNMIK/REG/2003/25) ilgili olarak 2. fıkrasına göre P. nr. 2630/2006 sayı ve 26 Mart 2007 tarihli kararında vergiden kaçınma suçundan başvurucu suçlu bulunmuştur.
11. Belediye Mahkemesi, karar kesinleşmiş halini aldıktan sonra başvurucuyu bir yıl hapis cezasına ve on iki aylık taksit halinde ödenmesi gereken 12.000 € para cezasına çarptırmıştır. Cezadan, başvurucunun 11 Aralık 2006 – 26 Mart 2007 tarihleri arasında geçirdiği tutukluluk süresinin hesaplanıp düşürülmesi karara bağlanmıştır.

12. Başvurucunun, kararın kesinleşeceği tarihten itibaren 15 gün içerisinde mağdur tarafa 31.914,17 € tutarındaki maddi tazminatı da ödemesi gerekmektedir.
13. Belediye Mahkemesi sanığın işlediği mali suçla asgari olarak 212.761,15 € kazanç elde ettiğini tespit etmiştir. Bu davada, Kosova Konsolide Bütçesine verilen ve ödenmesi gereken mali zarar ile net kazanç arasındaki toplam farka (180.846,98 €) el konması mümkün olmamıştır.
14. Başvurucu Bölge Mahkemesinin kararına itiraz etmiştir. O, Kosova Geçici Ceza Muhakemeleri Usul Yasasının (bundan sonra KGCMUY şeklinde anılacaktır) (UNMIK/REG//2003/26) 403. maddesi 9. fıkrası ile 12. maddesi 1 ve 2. fıkralarına göre usul ihlali işlendiğini iddia etmiştir. Bu sonuca varmasının nedeni, Priştine'deki Ekonomik Suçlar ve Yolsuzlukları Araştırma Müdürlüğünden bir yetkilinin delil sunmadan sorguya almasının olduğunu ve ifadesinin kısaltıldığını, tutuklandığı günden itibaren sorgu anına kadar maddi delillerin sunulması anlamında kendisinin engellendiğini ileri sürmüştür. Karar metninin çelişkili olduğunu ve sağlıklı gerekçe ve deliller içermediğini, gerçek durumu ortaya tam ve doğru koyacağına inandığı suç duyurusundan önce soruşturma fiillerinin bulunmadığını ve tutuklandığı andan itibaren savunması lehine elinin altındaki evraktan yararlanma imkanı verilmediğini ileri sürmüştür.
15. Başvurucu, KGCMUY 404. maddesi, 1. fıkrası 1, 2, 4 ve 5. bentlerinin ihlal edildiğini, çünkü hakkındaki suçlama yapılan fiilin 30 Nisan 2005 tarihine kadar yürürlükte olan Veri İdaresi hakkındaki 2000/20 sayılı UNMIK Yönetmeliğine göre suç olarak tarif edilmediğini de ileri sürmüştür. KGCMUY 15. maddesi 1. fıkrasına göre, başvurunun niyetli olmadığı vergi kaçırma amacı olan fiillerin suç olduğu belirtilmiştir. Karar metninde dayanak olarak KGCMUY 71. maddesi zikredilmiş, bu madde birleştirilmiş suç fiilleri hakkında cezayı öngörmüş olup suç duyurusunda Belediye Mahkemesi tarafından işlendiği kanıtlanamayan tek bir fiille ilgili suçlamada bulunulmuş olmasından Belediye Mahkemesi mevcut durumla ilgili yanlış karar almıştır.
16. Priştine Bölge Mahkemesinin 27 Mayıs 2010 tarih ve Ap. nr. 242/2007 sayılı kararı ile başvurunun itirazı kısmen kabul edilmiş ve cezaya ilişki karar değiştirilerek bunun neticesinde Yüksek Mahkeme hapis cezasını dokuz aya indirmiştir. Bu kararın gerekçesinde Yüksek Mahkeme, Belediye Mahkemesinin kararında hafifletici nedenlerin tümü dikkate alınmadığını ve özellikle başvurunun aile sahibi olup hakkında önceden bir cezai işlem yürütülmediği dikkate alındığında bu nedenlerin değerlendirilmediğini ileri sürmüştür.
17. Bölge Mahkemesi, itiraz edilen kararın somut ve anlaşılır olduğunu ve metninde ve sunulan gerekçelerde çelişkiler bulunmadığını ifade etmiştir. Bölge Mahkemesi itiraz konusu kararda KGCMUY temel ilkelerinin ihlal edildiğini fark etmemiş, mevcut durumun doğru ve eksiksiz değerlendirildiğini ileri sürmüştür. Mahkeme tespit ve görüşüne göre, mali uzman ile Belediye Mahkemesinin, başvurunun yaptıklarını açarken KGCMUY'nin 249. maddesi 1. fıkrasıyla ilgili olarak 2. fıkrasına göre vergi kaçırma suçu unsurları içerdiği görülmektedir. Buna göre kararın diğer kısmı değiştirilmemiştir.
18. Başvurucu, KGCMUY'nin 403. maddesi 1 ve 12. fıkralarına ile 2. fıkrası 1. bendine ve 404. maddesi 1. fıkrası 1, 2, 4 ve 5. bentlerine dayanarak 12 Ağustos 2010 tarihinde kanun yararına bozma dilekçesi sunmuştur.
19. Kosova Yüksek Mahkemesi, 30 Aralık 2010 tarih ve Pkl.nr. 101.2010 sayılı kararı ile başvurunun kanun yararına bozma talebini reddetmiştir. Yüksek Mahkeme,

başvurucunun Ekonomik Suçlar ve Yolsuzlukları Araştırma Müdürlüğü yetkilileri tarafından sorguya alınmasına ilişkin şikâyetinin 403. madde 1. fıkrası 9. bendi ihlali oluşturmadığını, başvurucunun hak ihlali iddiasının asılsız olduğu ve mahkeme tutanaklarından tüm yargılama süresince başvurucuya kendini savunma imkânı verildiğini tespit etmiştir.

20. Yüksek Mahkeme, vergi kaçırma suçunun 2000/20 sayılı UNMIK Vergi Yönetmeliğinde öngörülmeyip KGCY'nin 249. maddesi 2. fıkrasında öngörüldüğünü belirtmiştir. Bu, KGCY'nin kabul edildiği 2004 yılına kadar yürürlükte olan Kosova Ceza Yasasında da öngörülmüştür. Her halükarda KGCY KCY'ye göre daha hafif bir cezai müeyyide öngördüğü için bu, sanığın lehinde bir yasa olarak uygulanmıştır.
21. Başvurucunun ilkokul mezunu olup vergi kaçırmanın suç oluşturduğunu bilmediği ve fiilen kandırıldığı yönündeki iddiaları Yüksek Mahkeme, ilk başta sanığın yürürlükte olmayan yasanın uygulandığını ve kararın dayanaksız iddialara dayandığı yönünde açıklamalarına dayanarak bu iddiaların absürt olduğunu değerlendirmiştir. Devamında başvurucunun suç işlediğinin teyit edilmediğini, daha sonra başvurucunun vergi kaçırdığını gizlediğini ancak onun kandırıldığını ileri sürerek çelişkili bir ifade olmuştur.

Başvurucunun iddiaları

22. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti'nin anayasal düzeninin dayandığı insan hak ve özgürlükleri ile hukukun üstünlüğü ilkelerine riayet etmeye başarısız olan mahkemeler Anayasanın 7. maddesi 1. fıkrasını ihlal ettiklerini ileri sürmüştür.
23. Başvurucu, Anayasa ile güvence altına alınan haklarının korunması için mahkemelerin gerekli olan tam desteği sunmada başarısız olduklarını, cezai-hukuki davasını gerektiği şekilde muhakeme etmediklerini ileri sürmüştür. Ona göre mahkemeler bu yüzden Anayasanın 31. maddesi 1 ve 2. fıkralarına ve Avrupa İnsan hakları Sözleşmesinin 6 ve 13. maddelerine aykırı hareket etmişlerdir.
24. Başvurucu, mahkemeleri Anayasanın 54. maddesi ile güvence altına alınan hukuki güvenceyi sağlama konusunda başarısız olduklarını ileri sürmüştür.
25. Başvurucu, mahkemelerin Anayasanın 102. maddesi 2. fıkrasında öngörülen "Yargı yetkisi tek, bağımsız, doğru, siyasetten ayrı ve tarafsız olup, mahkemelere eşit erişimi sağlar" ilkeleri ihlal ettiklerini iddia etmiştir.

Geçici tedbir isteminin kabul edilirliğinin değerlendirilmesi

26. Başvurucunun hapis cezasının askıya alınmasına ilişkin geçici tedbirin konması yönündeki talebi konusunda Anayasa Mahkemesi, böyle bir kararı haklı çıkartacak delillerin ve gerekçelerin başvurucunun sunduğu evrak içerisinde yer almadığını değerlendirmiştir.
27. Yasanın 27. maddesinde belirtildiği şekilde geçici tedbirin tamir edilemez sonuçları önlemek amacıyla uygulanabileceği yönündeki gerekçeleri başvurucu ortaya koyamamıştır. Dahası, geçici tedbir kararının alınmasının kamu yararı sağlayacağı yönünde bir delil ortaya koyamamıştır.
28. Öyle ki geçici tedbir kıstasları yerine getirilmemiş olup, bu istemin kabul edilmez olarak reddedilmesi gerekmektedir.

İstem kabul edilirliginin değerlendirilmesi

29. Başvurucunun istemi konusunda bir karara varması için Mahkeme, öncelikle Anayasada belirtilen ve Yasa ile İçtüzükte vurgulanan kabul edilirlilik koşullarını yerine getirilip getirilmediğini ele almak durumundadır.
30. Bununla ilgi olarak Mahkeme, İçtüzüğün “Mahkeme istemleri yalnız řu hallerde görüşebilir: c) İstem açık bir şekilde isnat edildiği zaman” şeklinde olan 36(1) (c) kuralına atıfta bulunmak ister.
31. İçtüzüğün 36 (2) kuralı şunu öngörmüştür:
- Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir:*
- a) İlk görünüş ispatı ile gereklendirilmediği zaman;*
- b) Sunulan olguların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gereklendirmediği zaman;*
- c) Mahkeme, başvurucunun Anayasa ile güvence altına alınmış anayasal haklarının ihlal edilmediğini tespit ettiği zaman;*
- d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.*
32. Başvurucu, ileri sürdüğü anayasal hak ihlallerine ilişkin ilk bakışta haklı görünen herhangi bir delil ortaya koyamamıştır (bkz. Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı).
33. Mahkeme, Yüksek Mahkeme'nin başvurucuya ait iddialara Pkl. nr. 101.2010 sayı ve 30 Aralık 2010 tarihli kararında yer verdiğini tespit etmiştir. Süreç genel anlamda Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirildikten sonra hangi nedenden dolayı keyfilik ve haksızlığın bulunduğu ortaya konamamıştır (bkz. mutatis mutandis, Shub – Litvanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı)
34. Mahkeme, başvurunun İçtüzüğün 36. kuralı anlamında dayanaksız olduğu sonucuna varmıştır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 113.7 maddesine, Yasanın 27. maddesine ve İÇtüzüğü'nün 36. kuralına dayanarak oybirliğiyle:

- I. İstem in kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza